

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:377

av **Nina Lundström (L)**

Individuellt friskvårdsavdrag för ökad hälsa

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om individuellt friskvårdsavdrag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En av de stora utmaningarna i samhället är den kommande demografiska utvecklingen. Det är inte åldersfördelningen som i sig är utmaningen utan kommande vård- och omsorgsbehov samt allt fler som lämnar yrkeslivet. Att vårda hus och hem är angeläget men en god folkhälsa är en investering med betydligt fler dimensioner. En god hälsa är mycket betydelsefull för samhällsekonomin. Hälsa kan ge högre tillväxt genom högre produktivitet hos arbetskraften. Minskad frånvaro och högre pensionsålder ger ökade skatteintäkter. Förbättrad hälsa ger lägre transfereringsutgifter vid sjukdom. En ökad folkhälsa kan minska det framtida behovet av vård och omsorg, vilket har stor betydelse med tanke på den åldrande befolkningen. Vi kommer att leva längre men frågan är om det blir friska år eller år präglade av ohälsa. Det är angeläget att utreda hur hälsofrämjande insatser kan uppmuntras via beskattningsinstrumenten. Det handlar dels om fysisk aktivitet, dels om andra insatser såsom massage, stresshantering och behandlingar i rörelseapparaten av till exempel naprapater eller kiropraktorer.

Samhället satsar stora summor på att åtgärda effekter av ohälsan genom sjukvård, läkemedel och ersättning till sjuka. Trots att vi vet att många sjukdomar orsakas eller förvärras av vår livsstil läggs relativt lite fokus på förebyggande hälsoarbete. Många hälsoproblem såsom övervikt, utmattningssyndrom och andra kroniskt stressrelaterade tillstånd kan även förebyggas av åtgärder såsom motion, god kosthållning och stresshantering.

Det är inte lätt att ändra en livsstil, även om vi är väl medvetna om konsekvenserna av den. Framgång med bättre livsstil kan dock leda till exempelvis minskat behov av läkemedel och sjukskrivning. Därför bör samhället uppmuntra och stimulera positiva förändringar och möjliggöra dessa insatser genom ekonomiska incitament. Det finns sedan länge en möjlighet för arbetsgivare att bidra till sin personals hälsa genom att

erbjuda friskvård. Frågan är varför staten gör skillnad på anställda och personer som inte arbetar, till exempel studenter, arbetslösa och pensionärer. Detta gäller även arbetstagare hos arbetsgivare som inte erbjuder friskvård som personalförmån. Oavsett om individen har en arbetsgivare som tar kostnaden för friskvården eller inte, finns dessa positiva effekter. Därför borde även personer utan arbetsgivare eller med arbetsgivare som inte erbjuder friskvård få samma möjlighet att göra motsvarande skatteavdrag för privatfinansierad friskvård. Detta borde även specifikt uppmärksammas för alla äldre i samhället där insatser kan ge betydande hälsoeffekter.

Förutom ökat välbefinnande och minskat lidande för individen ger hälsovinster positiva effekter på samhällsekonomin. En förbättrad folkhälsa bör delvis kompensera statens bortfall i skatteintäkter genom minskade utgifter för sjukvård och sjukskrivningar och ökade intäkter i form av inkomstskatt då fler kan arbeta. Genom att fler kan arbeta, och längre upp i åldrarna, stärks även arbetslinjen. Därutöver kommer vård- och omsorgsinsatser för den åldrande befolkningen kunna påverkas i positiv riktning.

Skatterabatter för nyttjande av vissa tjänster som rör privata levnadsomkostnader har visat sig vara framgångsrika för att både skapa nya tjänster och avlasta hushållen vissa arbetsinsatser. Privatkonsumtion av friskvård kan få positiva effekter på statskassan, både direkt och indirekt. Det behövs en genomlysning av en generell avdragsmöjlighet för privatpersoner för personlig friskvård. För att en betydligt större del av befolkningen ska kunna komma i åtnjutande av friskvårdsförmånen skulle dagens system som går genom arbetsgivarna kunna ersättas med ett individuellt friskvårdsavdrag. Att människor själva är beredda att med egna pengar ta hand om sig är i grunden bra och bör uppmuntras.

Nina Lundström (L)